

Velká noc

V KRUHU RODINY

SLÁVENIE VEĽKEJ NOCI V KRUHU RODINY

Slávenie veľkonočných sviatkov je slávenie Tajomstva, ktoré tvorí najzákladnejšiu podstatu našej viery. Počas Svätého týždňa spolu s Ježišom prechádzame jednotlivými momentmi, ktoré vyústili do jeho smrti a zmŕtvychvstania. Hoci každý z týchto momentov je veľmi bohatý na symboly, všetky sú prepojené tak hlboko, že tvoria jednu celistvú udalosť. Veľká noc je vyvrcholením a naplnením významu Ježišovho pozemského života.

Počas Poslednej večere Ježiš dáva zmysel tomu, čo sa v nasledujúci deň odohrá na Kalvárii. Predpovedá svoju úplnú obeť, dar z tej najväčšej lásky. Dobrý pastier dáva svoj život za svoje ovce. Pri Poslednej večeri hovorí "Toto je moje telo.... Toto je moja krv..."

V piatok Ježiš dokončí úplné sebadarovanie, ktoré by bez darovania sa počas Poslednej večere bolo iba nezmyselnou násilnou smrťou. Dobrovoľné podstúpenie násilnej smrti sa mení na skutok lásky - na realizáciu slov z Poslednej večere „Toto je moje telo... Toto je moja krv..."

Ježiš však nezostáva v moci smrti, pretože smrť a temnota nedokáže vlastniť dokonalú lásku. Plnosť jeho Lásky priniesla celému ľudstvu plnosť Života.

Veľká noc je jedna udalosť - je to cesta, ktorá končí Víťazstvom nad smrťou a plnosťou Života. Pri každej svätej omši zažívame moment Veľkej noci a vyznávame:

Smrť tvoju, Pane, zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame, kým neprídeš v sláve.

Prajeme Vám pokojné a požehnané prežitie Veľkej noci!

Tím OZ Átrium Dobrého pastiera

Obsah

Úvod: Ako pracovať s touto príručkou? _____	4
Štvrtok Pánovej večere: Udalosti Poslednej večere _____	5
Rozšírenie aktivity štvrtku Pánovej večere pre deti staršie ako 6 rokov _____	6
Piatok utrpenia Pána: Biblická geografia _____	8
Rozšírenie aktivity piatku utrpenia Pána pre deti staršie ako 6 rokov _____	10
Svätá sobota _____	12
Slávnosť Svetla pre mladšie deti _____	12
Rozšírená Slávnosť Svetla pre deti staršie ako 6 rokov _____	14
Veľkonočná nedeľa: Veľkonočná radosť _____	16

ÚVOD

Ako pracovať s touto príručkou?

Milí priatelia!

Dovoľte, aby sme Vám poskytli niekoľko odporúčaní, ako pracovať a aktivitami opísanými v tejto príručke.

Predovšetkým Vám odporúčame premyslieť, kedy sa budete témam s deťmi venovať. Mal by to byť čas, keď sa nikam neponáhľate, deti sú oddýchnuté a pokojné - dokážu sa sústrediť a pracovať v pokoji. Ak máte väčší vekový rozdiel medzi deťmi (napr. 3 - 4 ročné deti a 8 - 9 a viac ročné deti) zvážte, že sa budete **zvlášť témou zaoberať s menšími deťmi a zvlášť - v inom čase so staršími deťmi**. Každé vekové obdobie má svoje špecifiká a mohlo by sa stať, že tempo a miera prehĺbenia do témy podľa potrieb dieťaťa do 6 rokov nebude napĺňať potreby staršieho dieťaťa a naopak.

Ak už doma máte **modlitebný kútik**, môžete mať všetky stretnutia s deťmi v ňom. Ak Vám iné miesto doma vyhovuje priestorovo viac, môžete si v ňom pripraviť tzv. *veľkonočný kútik*. Odporúčame prestrieť fialový obrus alebo fialový papier, položiť Sv. písmo a pripraviť jednoduchú sviecu. Postupne si tu môžete s deťmi ukladať všetko, čo nakreslia a napíšu počas vašich spoločných premýšľaní a rozhovorov pri jednotlivých témach. Pri každom ďalšom stretnutí tak ľahšie nadviažete na predchádzajúcu tému a postupne si s deťmi vytvoríte prostredie na slávenie Veľkej noci, v ktorom vám jednotlivé kresby, modlitebné karty a predmety budú pripomínať najpodstatnejšie udalosti, ktoré slávime.

Potešíme sa, ak s nami budete zdieľať Vaše skúsenosti so slávením Veľkej noci v rodine a aj fotky prác Vašich detí, či Vášho veľkonočného kútika.

Na záver ešte jedna prosba. Ak Vám naše inšpirácie pomohli, [podporte našu prácu aj finančne](#). Len vďaka Vám môžeme sprevádzať deti aj dospelých a pomáhať im budovať hlboký láskyplný vzťah s Ježišom - Dobrým pastierom.

Ďakujeme!

Štvrtok Pánovej večere:

Udalosti Poslednej večere

Potrebujeme:

- Sv. písmo,
- sviečku, zápalky a zahášadlo,
- mapu Izraela a mapu Jeruzalema (ak sme si ju predtým s deťmi urobili),
- papiere, pastelky a perá na prácu detí.

Úvod:

Zhromaždíme sa v našom veľkonočnom alebo modlitebnom kútiku. Krátko uvedieme dnešné spoločné premýšľanie:

Začíname sláviť Veľkú noc. Židia slávili veľkonočné sviatky každý rok v Jeruzaleme. Tak aj Ježiš išiel so svojimi najbližšími priateľmi - s učeníkmi do Jeruzalema sláviť veľkonočnú večeru. Ak sme si s deťmi pripravili a nechali v modlitebnom kútiku mapu Izraela s mestom Jeruzalem, ukážeme na mape mesto Jeruzalem.

Pri tejto večeri vyslovil slová, ktoré jeho učeníci ešte nikdy predtým nepočuli. Prečítame si o tom vo Sv. písme.

Čítanie zo Svätého písma:

Zapálime sviecu a čítame najskôr prvú časť rozprávania **Mk 14, 12-16**. Ak sme s deťmi predtým hovorili viac o Jeruzaleme a máme mapu, ukážeme si budovu Večeradla. Čítame ďalej zo Sv. písma **Mk 14, 17, 22-24, 26**.

Môžeme doplniť: **Vieme, že na ďalší deň bol Ježiš ukrižovaný, ale na tretí deň vstal z mŕtvych.**

Meditácia:

Pokračuje zamýšľaním sa nad textom, predovšetkým nad tým, čo deti zaujalo. Môžete deti upamiť na Ježišové slová:

Počuli ste tie krásne slová, ktoré Ježiš vyslovil nad chlebom a vínom?

Môžeme ich zopakovať: **Vezmite, toto je moje telo! a Toto je moja krv!**

Sú to slová lásky, akoby hovoril toto som ja - celý pre vás. Ježiš sa nám úplne dáva, vymyslel krásny spôsob, aby zostal s nami navždy, lebo nás veľmi miluje.

Ak sú deti sústredené, pozveme ich do spontánnej modlitby. Môžeme aj spolu spievať vhodnú pieseň, napr. [Kde je láska](#) alebo [Toto je moje telo, Eucharistia](#). Mladšie deti môžeme pozvať do práce rúk.

Rozšírenie aktivity štvrtku Pánovej večere pre deti staršie ako 6 rokov

S deťmi staršími ako 6 rokov môžeme po piesni a modlitbe ešte pokračovať a prepojiť udalosti Poslednej večere so slávením Eucharistie:

Ježiš svojim učeníkom pri Poslednej večeri povedal: *Toto robte na moju pamiatku.*

Po Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní sa učeníci vrátili do Večeradla a Peter vzal chlieb, lámal ho a vyslovil Ježišove slová: *Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Potom vzal kalich s vínom a vyslovil Ježišove slová:* *Toto je moja krv, ktorá sa vylieva za vás. A Ježiš bol medzi nimi.*

Učeníci sa rozišli po svete a ohlasovali radostnú zvesť o Ježišovi všetkým národom a stále viac ľudí spoznávalo Ježiša. Počet kresťanov rástol. A tak učeníci zverili úlohu vyslovovať Ježišove slová nad chlebom a vínom biskupom. Kresťanov bolo stále viac, a tak biskupi zverili túto úlohu kňazom. Začali stavať kostoly a budovali Cirkev. Vždy, keď kňaz vysloví tieto slová, je Ježiš medzi nami...

S deťmi môžeme ďalej uvažovať nad Ježišovou eucharistickou prítomnosťou:

Čo myslíte, ako je medzi nami prítomný?...

Čo nám Jeho prítomnosť dáva?...

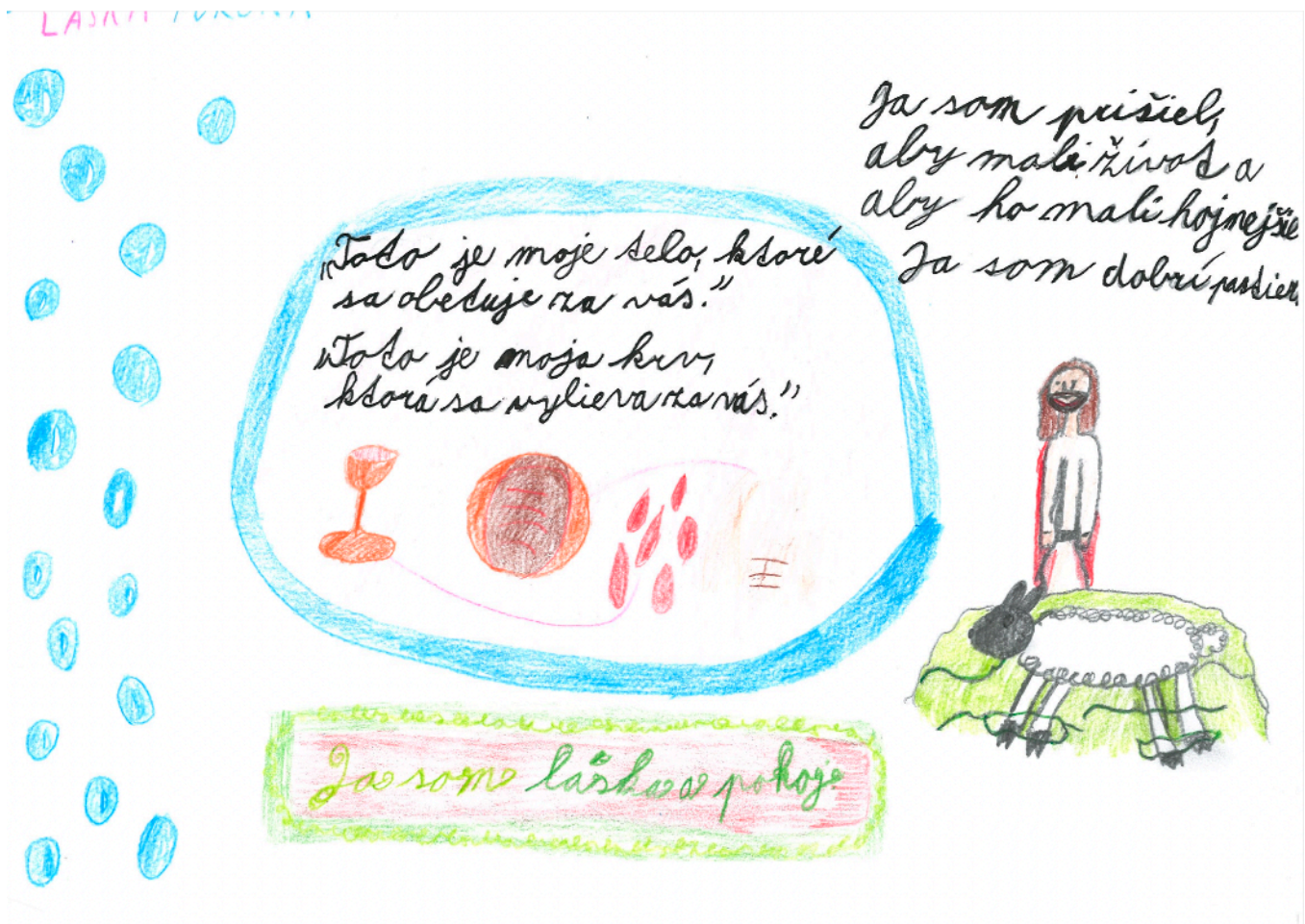
Zakončíme: ***To je veľké tajomstvo a môžeme o ňom veľa premýšľať vždy, keď sa na sv. omši stretávame s Ježišom.***

Následne pozveme deti k práci rúk.

Práca rúk:

Deti pozývame, aby si nakreslili to, čo počuli a čo ich najviac zaujalo. Staršie deti si môžu prepísať slová zo Sv. písma, ktoré sa ich najviac dotkli alebo aj slová, ktoré Ježiš vyslovil nad chlebom a vínom a prepísaný text si vyzdobíť.

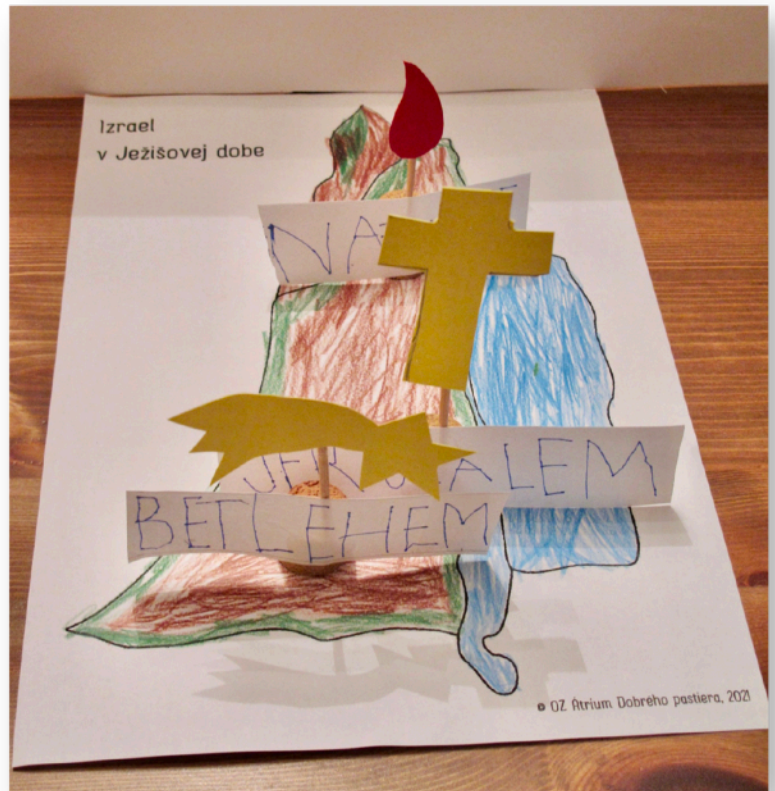

Piatok utrpenia Pána: Biblická geografia

Potrebuje:

- glóbus alebo obrázok zemegule s označením Izraela červenou bodkou,
- mapa Izraela - 3D/fotografia (označte si na nej polohu Jeruzalema),
- mapa Jeruzalema - fotografia a [čiernobiela mapa](#) s hradbami a miestami dôležitých udalostí,
- Sv. písmo,
- mapa [Izraela](#) a [Jeruzalema](#) na kreslenie pre deti,
- pastelky, perá a papiere na prácu detí.

Úvod:

S deťmi sa usadíme, upokojíme a krátko uvedieme, čo ideme robiť:

Deti, dnes si pripomíname deň, keď Ježiš zomrel na kríži. Môžeme sa teraz spolu zamyslieť nad krajinou, kde Ježiš žil.

Rozprávanie o krajine Izrael a meste Jeruzalem

Vyberieme glóbus alebo obrázok zemegule a rozprávame sa deťmi o tom:

Je to model našej Zeme. Predstavuje našu Zem takú, aká je, keď sa na ňu pozeráme z výšky. Sú tu vody (moria, oceány) a súš (pevnina).

-Rukou môžeme prejsť po glóbuse a ukážeme vody a pevninu.

Na našej Zemi je jedna malá krajina, je veľmi malá, ale predsa veľmi dôležitá. Vybral si ju Boh a v tejto krajine sa narodil, žil, zomrel a vstal z mŕtvych Pán Ježiš. Je označená bodkou. - Požiadame deti, aby ju našli.

Táto krajina sa volá Izrael. - Vyberieme mapu Izraela a ukážeme ju deťom.

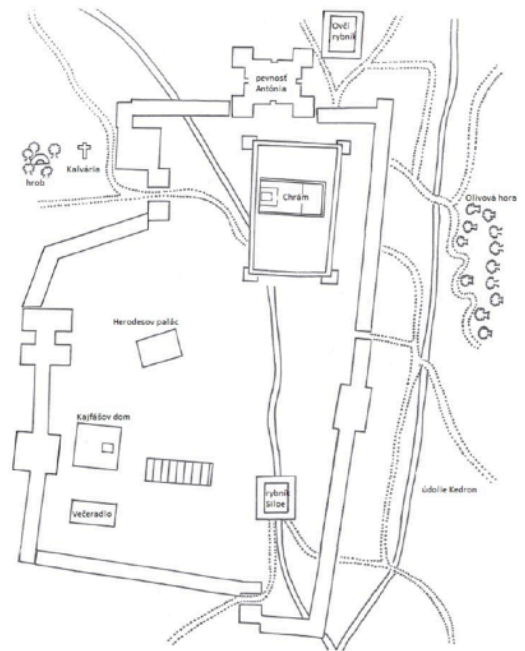
Ak máte staršie deti, alebo ste už v minulosti biblickú geografiu s menšími deťmi preberali, môžete v rozprávaní pokračovať a venovať sa viac mestu Jeruzalem.

Rozšírenie aktivity piatku utrpenia Pána pre deti staršie ako 6 rokov

Starším deťom môžeme ku každému miestu pridať rozšírené informácie a tiež čítať vybrané úryvky zo Sv. písma. Vždy si najskôr na mape ukážeme miesto (potom prečítame úryvok zo Sv. písma) a porozprávame sa o ňom.

Miesta, ktorým sa venujeme:

- **Chrám:** miesto, kam sa chodili Židia modliť tak, ako my chodíme do kostola. Bola to najdôležitejšia budova v Jeruzaleme.
- **Večeradlo:** vo Večeradle Ježiš slávil Poslednú večeru so svojimi učeníkmi. (Mk 14,22-26)
- **Olivová hora (na nej Getsemanská záhrada):** miesto, kde sa Ježiš chodieval modliť. (Mk 14,32-50)
- **Kajfášov dom:** dom židovského veľkňaza Kajfáša. (Mk 14,53-64)
- **Pevnosť Antónia:** bola na najvyššom mieste v meste a slúžila na jeho ochranu. (Mk 15,1-15, Lk 23,13-25)
- **Herodesov palác:** žil v ňom Herodes, miestny kráľ, ktorý vládol v Galilei, odkiaľ pochádzal Ježiš. (Lk 23,6-12)
- **Kalvária:** vrch Kalvária, kde Ježiš zomrel. (Lk 23,33-49)
- **Hrob:** hrob, do ktorého vložili Ježiša. (Lk 23,50-56) Ale my vieme, že na tretí deň vstal z mŕtvych a žije. (Mk 16,1-8)

Práca rúk:

Deti si môžu nakresliť vlastnú mapu Jeruzalema, prípadne im môžete dať vytlačenú na dokreslenie a dopísanie. Tiež môžete pozvať deti nakresliť mesto Jeruzalem podľa vlastnej predstavy.

Ďalšie možnosti pre staršie deti:

Pokiaľ vaše deti biblická geografia zaujme natoľko, že sa jej chcú venovať viac, využite túto príležitosť a spojte čítania z evanjelií s geografiou. Môžete vybrať pár príbehov z Ježišovho života, postupne ich s deťmi nájsť vo Sv. písme, prečítať si ich a zaznačiť si do mapy miesto, kde sa príbeh odohral.

Napríklad:

- krst v Jordáne (Mt 3,13-17),
- premenenie na hore Tábor (Mt 17,1-9),
- blahoslavenstvá na Hore blahoslavenstiev (Mt 5,1-15),
- utíšenie búrky na mori (Mk 4,35-41),
- svadba v Káne Galilejskej (Jn 2,1-12),
- uzdravenie stotníkovho sluhu v Kafarnaume (Mt 8,5-13),
- Petrovo vyznanie v Cézarei Filipovej (Mt 16,13-20) a podobne.

Světá sobota

Sobota po piatku utrpenia Pána a pred veľkonočnou nedeľou je dňom očakávania. Je ticho, celý svet čaká na to, čo sa stane. Takto môžeme prežiť tento deň aj my spolu s deťmi. Ježiš je v hrobe, ale my vieme, že to nie je koniec. Môžeme sa zas spolu ešte ráno alebo doobeda stretnúť vo veľkonočnom kútiku, alebo za stolom a spontánne predniesť modlitbu chvály a vďaky.

Slávnosť Svetla pre mladšie deti

V sobotu podvečer, najlepšie po zotmení slávime aj s najmenšími deťmi slávnosť svetla, ktorou sa pripojíme k sláveniu celej Cirkvi, ktorá po zotmení slnka začína sláviť Veľkonočnú vigíliu.

Slávnosti majú pre deti osobitný význam a obrad svetla, v ktorom zažívajú kontrast tmy a svetla je pre ne zvlášť silným momentom umožňujúcim hlboko sa ponoriť do udalosti zmŕtvychvstania Krista. Slávnosť svetla je vlastne časť obradov liturgie veľkonočnej vigílie na Svätú sobotu. Jej časti vychádzajú priamo z Rímskeho misála. Prežívaním tejto slávnosti doma sa pripájame k spoločenstvu celej Cirkvi. Táto procesia pozostáva z chôdze, radostného spevu, prípadne nesenia sviece. Je to modlitba oslavy zmŕtvychvstalého Krista. Je to oslava nielen naším srdcom, ale i naším telom. Nechajme sa preniknúť touto radosťou, budeme tak pekným príkladom aj pre naše deti.

Potrebujeme:

- biely obrus do modlitebného kútika
- **Sv. písmo,**
- **obraz zmŕtvychvstalého Krista** (alebo sošku či ikonu – podľa toho, čo máte doma),
- vázičku s kvetmi alebo halúzkami na výzdobu modlitebného kútika,
- podložku na sviečku a **veľkonočnú sviečku – paškál**
– môžeme použiť väčšiu bielu sviečku, na ktorú fixkou alebo farbou nakreslíme kríž, písmená alfa a omega a číslice aktuálneho roka,
- **kahanček** alebo **malú sviečku** aj s podstavcom na stekanie vosku pre každého člena rodiny – kahanček môžeme dať menším deťom kvôli bezpečnosti do skleneného pohára,
- zápalky a zahášadlo.

Úvod:

Zhromaždíme sa na jednom mieste doma, kde sa všetci pohodlne môžu usadiť. Dopredu si tam pripravíme všetko, čo budeme potrebovať k sláveniu. Najskôr si rozdělíme úlohy pri slávení a až potom budeme naozaj sláviť. Prípravu môžeme krátko uviesť: **V túto noc Pán Ježiš Kristus vstal z mŕtvych. Vykúpil nás a je to veľká radosť. Ježišovo Svetlo prežiaruje celý svet. Aj my prijímame toto svetlo zmŕtvychvstalého Ježiša a chceme ho šíriť ďalej. Aj tu doma chceme dnes sláviť Ježišovo víťazstvo, preto si najskôr pripravíme našu slávnosť.**

Slávenie:

- Požehnanie sviece

Prechádzame prstom po symbole kríža, Alfy a Omegy a číslic 2023 a pritom čítame slová požehnania: **Kristus je ten istý včera i dnes, On je počiatok a Koniec, Alfa i Omega, Pán času i večnosti, Jemu patrí sláva i moc po všetky veka vekov. Amen.** Zapálime sviecu.

- Ohlasovanie svetla:

Trikrát zaspievame: **Svetlo Kristovo**. Zvyšok rodiny odpovedá: **Bohu vďaka!**

- Odovzdávanie svetla:

Prečítame: **Ježiš zomrel a je vzkriesený! On je svetlo! Volá nás, aby sme prišli a zdieľali toto svetlo.** Potom každému zapálime sviečku od paškálu a podáme mu. Môžeme pridať slová: **[Meno], prijmi svetlo Krista.**

- Čítanie zo Svätého písma:

Prečítame text o zmŕtvychvstaní zo Svätého písma: **Mk 16, 1-7** alebo **Lk 24, 1-9.**

- Procesia so spevom

Na úvod procesie môžeme povedať: **Ježišovo svetlo žiari a nikdy nezhasne. Prinášajme aj my Jeho svetlo všade, kam pôjdeme.**

Počas procesie kráčame dôstojne za sebou alebo vo dvojiciach a spievame. Jeden rodič nesie veľkonočnú sviecu a ostatní za ním idú so svojimi sviečkami. Procesiu môžeme obohatiť o spev veľkonočnej piesne (napríklad [On vstal zmŕtvych](#), [Vstal, vstal z mŕtvych](#), [Ježiš žije](#), [Ježiš je Víťaz](#)) alebo slávnostného Aleluja.

- Ukončenie slávenia

Vrátíme sa do veľkonočného kútika/k stolu, položíme tam veľkonočnú sviecu aj malé sviečky a necháme chvíľu ticha pri Svetle. Slávenie môžeme zakončiť zaspievaním Aleluja!

Rozšírená Slávnosť Svetla pre deti staršie ako 6 rokov

Číta rodič:

Zhromaždili sme sa osláviť veľkú udalosť Veľkej noci teraz, keď s celou Cirkvou slávime, že Ježiš zomrel a je vzkriesený!

Požehnanie sviece:

Kristus je ten istý včera i dnes	- určené dieťa prejde prstom po zvislej čiare kríža
On je počiatok a Koniec	- určené dieťa prejde prstom po vodorovnej čiare kríža
Alfa i Omega	- určené dieťa prejde prstom po písmene A a Ω
Pán času	- určené dieťa prejde prstom po čísle 2
i večnosti.	- určené dieťa prejde prstom po čísle 0
Jemu patrí sláva i moc	- určené dieťa prejde prstom po čísle 2
po všetky veku vekov.	- určené dieťa prejde prstom po čísle 3

Ak máte aj zrnká tymianu alebo malé kúsky vosku:

Pre svoje sväté	- určené dieťa vloží zrnko na kríži hore
A oslávené rany	- určené dieťa vloží zrnko v strede kríža
Nech nás ochraňuje	- určené dieťa vloží zrnko na kríži dole
A zachováva	- určené dieťa vloží zrnko na kríži vľavo
Kristus, náš Pán.	- určené dieťa vloží zrnko na kríži vpravo
Všetci odpovieme:	AMEN.

Rodič zapáli sviecu a trikrát zaspieva alebo zvolá: *Svetlo Kristovo!*

Všetci za každým zvolaním odpovieme: *Bohu vďaka.*

Rodič číta:

Svetlo Krista, ktorý slávne vstal z mŕtvych, nech zaženie tmu z našich srdc a myslí.

Zdieľanie svetla:

Rodič číta:

“Ježiš zomrel a je vzkriesený! On je svetlo! Volá nás, aby sme prišli a zdieľali toto svetlo.”

Rodič zapáli a podá každému sviečku od paškálu: *“[Meno], prijmi svetlo Krista.”*

Exultet:

Rodič alebo staršie dieťa číta (ak viete môžete aj zaspievať) časť z chválospevu Exultet:
*Zaplesaj, nebeský chór anjelov, zaplesajte,
Boží služobníci, nech zahlaholí poľnica na oslavu víťazného Kráľa.
Zaraduj sa, zem, zaplavená toľkým jasom, lebo svetlo večného Kráľa vymanilo ťa z moci
temnôt. Raduj sa aj ty, matka Cirkev, ozdobená žiarou Pánovej slávy
a tento chrám nech zaznie naším jasavým spevom.*

Čítanie zo Svätého písma:

Rodič alebo staršie dieťa prečíta text z Evanjelia ktorý hovorí o zmŕtvychvstaní Ježiša.
Napríklad **Mt 28, 1-7:** alebo **Mk 16,1-7:**

Procesia:

Rodič číta:

*Prijmi nás, ó Pane, ako žiarivé nádoby svojho svetla, svetla zmŕtvychvstalého Krista. Nech
tento plameň nájde horieť ranná zornica, tá zornica, ktorá nikdy nezapadá: tvoj Syn Ježiš
Kristus, ktorý slávne vstal z mŕtvych, osvecuje ľudstvo veľkonočným svetlom a žije a kraluje
na veky vekov. Amen.*

Spolu s deťmi všetci kráčame dôstojne v procesii po našom dome/záhrade a spievame veľkonočné piesne. My nesieme paškál a každé dieťa svoju sviecu.

Procesiu ukončíme v modlitebnom/veľkonočnom kútiku, kde môžeme, ak to nálada detí dovoľuje ostať ešte v tichu a rozjímavej a ďakovnej atmosfére modlitby.

Po slávnostnej procesii a radostnom speve aleluja či tichej modlitbe, môžeme stráviť spolu ako rodina radostný večer pri veľkonočnej večeri. Ak máme veľkonočný kútik, jeho dominantou sa po slávnosti svetla stane veľkonočná svieca.

Veľkonočná nedeľa: **Veľkonočná radosť**

Nedeľný deň môžeme v našej rodine premeniť na slávnosť. Ráno sa zhromaždíme za stolom alebo vo veľkonočnom kútiku, kde pri zapálenej veľkonočnej svieci slávnostne prečítame text evanjelia hovoriaceho o zmŕtvychvstaní Ježiša, napríklad Mk 16, 1-7 alebo Lk 24, 1-9.

Po prečítaní upriamime deti najmä na veľkú radosť prameniacu v tajomstve, že Ježiš premohol smrť, jeho svetlo premohlo temnotu a nikdy nezhasne, jeho láska prikrýva celý svet. Premeňme našu radosť a žasnutie nad týmto veľkým tajomstvom na spontánnu modlitbu chvály a vďaky obohatenú o spev veľkonočných piesní alebo radostného Aleluja. Na konci modlitby pozvime naše deti, aby ešte zostali pri stole a nakreslili to, čo počas veľkonočného trojdnia zažili, čo sa ich najviac dotklo, nad čím premýšľajú. Zostaňme s nimi aj my a prepíšme si text zo Sv. písma, ktorý nás najviac oslovuje. Kartú s textom môžeme ozdobiť a dať do veľkonočného kútika.

Počas dňa s deťmi vyjdeme do prírody, obdivujme krásu Božieho stvorenstva a ďakujme za ňu spolu s deťmi. Slávenie veľkonočného tajomstva sa však nekončí vo veľkonočnú nedeľu večer. Vracajme sa k spievaniu veľkonočných piesní a modlitbe chvály a vďaky do veľkonočného kútika zvlášť počas veľkonočnej oktávy ale aj celého veľkonočného obdobia.

Nezabudnime, že radosť z Kristovho zmŕtvychvstania prežívame spolu s celou Cirkvou každú jednu nedeľu počas celého roka. Prajeme vám hlboké prežitie veľkonočných dní spolu s vašimi deťmi.

**Nech svetlo zmŕtvychvstalého Krista prežiari vaše životy a rodiny
a prinesie vám veľkú radosť!**